

Sulkevat ja avaavat suhteet

Nuoret, vertaisuus ja yhteisöllinen
kiinnittyminen

Sosiaalipedagogiikan päivät

Mikkeli 7.4.2017

Riikka Korkiamäki

riikka.korkiamaki@uta.fi

Lähtökohta-ajatus

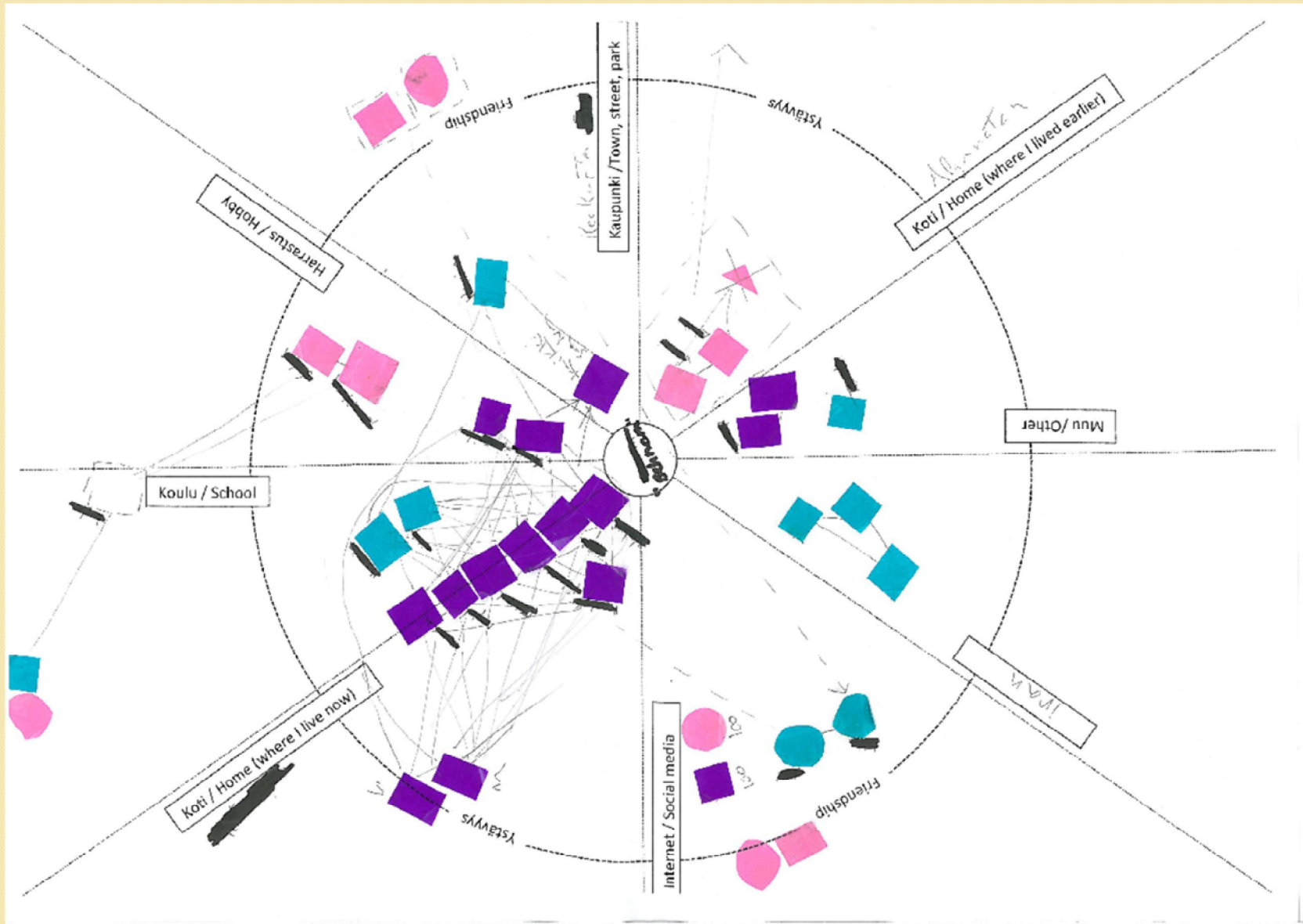
- Intiimikään suhde ihmisten välillä ei ole koskaan vain yksityinen vaan aina myös yhteisöllinen ja yhteiskunnallinen.
 - Simmel: Tunne ja kokemus yhteiskuntaan kuulumisesta voi syntyä vain yksilöiden välisissä suhteissa; "yksilöllisyyden yleinen arvo" (Simmel 1999, 64)
- ➔ vertaissuhteiden pedagoginen potentiaali

Vahvat ja heikot siteet

- Granovetter (1973): *The strength of weak ties*
- Siteiden luonne (vahva/heikko side) määrittyy niihin käytetyn ajan, intiimiyden, emotionaalisen intensiteetin ja vastavuoroisuuden perusteella.
- vahvat siteet (*strong ties*)
 - esim. perhe ja läheiset ystävät
 - tiivis yhteys, sosiaalinen ja emotionaalinen tuki
- heikot siteet (*weak ties*)
 - tuttavat, "ystävän ystävät", pinnallisemmat ja epäsuorat sosiaaliset suhteet
 - merkittäviä tiedonkulun kannalta
- heikkojen siteiden vahvuus: Heikot siteet linkittävät ihmisiä sellaisiin resursseihin (tietoon ja mahdollisuuksiin), joita ei ole saatavilla heidän lähipiirissään.

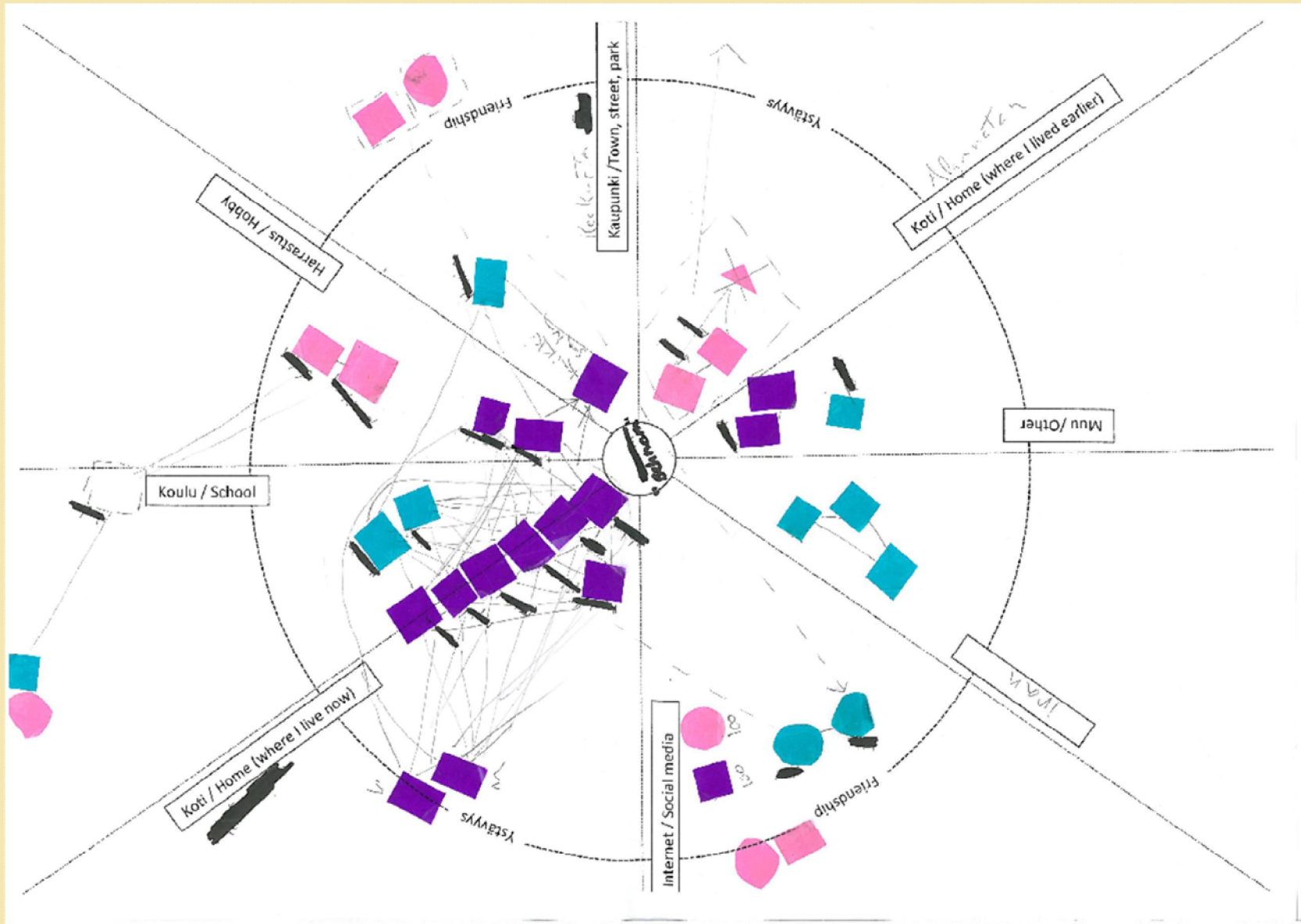

Sitova ja siltaava sosiaalinen pääoma

- Michael Woolcock 1998; Robert Putnam 2000
- sitova sosiaalinen pääoma (*bonding so.ca.*)
 - perustuu jaetulle identiteetille ja kulttuuriselle yhteenkuuluvuudelle
 - sosiaalinen tuki, solidariteetti, kuulumisen tunne – “*getting by*”
 - sitoo ihmiset tiiviisiin vuorovaikutusyhteisöihin
- siltaava sosiaalinen pääoma (*bridging so.ca.*)
 - kehittyy toisistaan poikkeavien ryhmien ja ihmisten välillä
 - ryhmien välinen vuorovaikutus, rakenteellisten erojen ylittyminen – “*getting ahead*”
- linkittävä sosiaalinen pääoma (*linking so.ca.*)
 - eritasoisissa hierarkia- ja valta-asemissa olevien toimijoiden välinen yhteys

Yhteenvetona

- Vertaissuhteet tuottavat "hyvää" sosiaalista pääomaa eli tukea, turvaa ja luottamusta, mutta voivat olla riski laajemmalle yhteisölliselle ja yhteiskunnalliselle osallisuudelle.
- Mutta huom. vertaissuhteet sisältävät myös potentiaalia laajempien yhteisöllisten ja yhteiskunnallisten siteiden rakentumiselle.

"Jos mä en tiedä miten pitää tehdä, jos mä menee sinne lääkäri, kirjasto, niin mä pyytää mun kaveri tulee mukaan ja me mennään sinne, sit hän kertoo, näyttää mulle miten pitää tehdä, sit mä osaan. [--] Ja hänen tyttöystävä on lukio, ja hän näyttää mulle se kirja. Sitten mä sanon se on tosi vaikea mutta mä sanon kiinnostava ja mä haluan se oppia, mä haluan mennä lukio. Nyt mä opiskelen tosi ahkera suomen kieli, sit mä saan se, mikä se on, se, poisto, [Haastattelija: päästötodistus?] joo, päästötodistus. Sit mä voin mennä lukio ja oppia se kaikki kirja." (Ibrahim, 17 v)

Johtopäätöksenä

Nuorten hyvinvoinnin ja laajemman yhteisöllisen ja yhteiskunnallisen kiinnittymisen näkökulmasta on tärkeää, että

- nuorella on sekä vahvoja, sitovaa sosiaalista pääoma tuottavia suhteita että löyhempiä, siltaavaa ja linkittävää pääomaa tuottavaa kanssakäymistä ja että
- ammatillisissa kohtaamisissa aikuiset
 - tunnistaisivat "sulkevien suhteiden" tuottamat riskit, mutta ennen kaikkea
 - tiedostaisivat sitovan vertaispääoman ja vahvojen siteiden suuren merkityksen nuorelle ja
 - tunnustaisivat siihen sisältyvän "avaavan" potentiaalin.

Lähteet

- Granovetter, Mark (1973) The Strength of Weak Ties. American Journal of Sociology 78 (6), 1360-1380.
- Putnam, Robert (2000) Bowling Alone. New York: Simon and Schuster.
- Simmel, Georg (1999) Pieni sosiologia. Suomentanut Kauko Pietilä. Helsinki: Tutkijaliitto.
- Woolcock, Michael (1998) Social Capital and Economic Development: Toward a Theoretical Syntesis and Policy Framework. Theory and Society 27 (2), 151-208.
- Ks.
 - Korkiamäki, Riikka (2013) Kaveria ei jätetä! Sosiaalinen pääoma nuorten vertaissuhteissa. Tampere ja Helsinki: Tampere University Press ja Nuorisotutkimusverkosto.
 - Häkli, Jouni & Kallio, Kirsi Pauliina & Korkiamäki, Riikka (toim.)(2015) Myönteinen tunnistaminen.
 - http://www.uta.fi/yky/pori/yhteystiedot/korkiamaki_riikka.html